

Učebné osnovy

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Siedmy
Časový rozsah vyučovania	33 hod/ 1 hod. týždenne
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Poznámka	Povinný predmet
Dátum poslednej zmeny	1. september 2010
Vypracoval	Ing.Daniela Ochránková

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu

- formovať svedomie
- prehlbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v Cirkvi

Ročníkový cieľ:

Poznávať hranice osobnej slobody. Oceniť kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Osvojiť si návyky kresťanského životného štýlu.

Učebné zdroje:

Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre siedmy ročník základných škôl „Sloboda človeka a prac. listy, Spišská Nová Ves: KPKC, 2010

TTVP vypracovaný podľa rámcových učebných osnov predmetu náboženstvo/náboženská výchova, ktoré schválila Konferencia biskupov Slovenska dňa 30. októbra 2008 na svojom plenárnom zasadnutí na základe Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní.

Ročníková téma: SLOBODA ČLOVEKA

Dieťa začína túžiť po osamostatnení sa a po slobode. Vychádza spod krídel ochrany autority. Oslobodzuje sa od nekritického vnímania autority, ktorú doposiaľ vnímalo ako miesto istoty, bezpečia a ochrany. Objavením rozmeru slobody v sebe rozvíja vzťah k svojej osobe a k druhým ľuďom. Táto skúsenosť slobody mu umožňuje objavovať slobodné rozhodnutie pre vzťah k Bohu. Slobodným nazeraním na vzťah s Bohom je schopné vidieť vo viditeľnom svete stopy Boha, s ktorým prehľbuje vzťah v náboženskom prežívaní.

Ročníkový symbol: HOLUBICA

Ročníkový cieľ: Poznávať hranice osobnej slobody. Oceniť kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Osvojiť si návyky kresťanského životného štýlu.

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- podporuje osvojovanie základných pravidiel verejnej komunikácie
- vie obhájiť svoj názor slušným spôsobom
- vie sa ospravedlniť, vyjadriť vlastnú vinu

existenciálne kompetencie:

Žiak

- chápe slobodu ako vnútorný stav vlastný každému človeku
- vníma, aké sú dôležité rozhodnutia pre vlastný život
- je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
- vníma aplikáciu blahoslavenstiev v konkrétnych životných situáciách

občianske kompetencie:

Žiak

- je pripravený niesť zodpovednosť
- odmieta závislosť ako individuálny alebo spoločenský defekt
- vie rozlíšiť rôzne spôsoby slobody
- pozitívne oceňuje rozhodnutie pre mravne dobrý čin
- rešpektuje rozhodnutie druhého človeka v závislosti na svedomí
- rešpektuje zvláštnosti iných náboženstiev a je otvorený pre náboženskú toleranciu
- akceptuje úlohu autority v spoločnosti

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- chápe desatoro ako spoločnosťou overenú a Bohom garantovanú normu slobody
- oceňuje pravé hodnoty
- na modelových situáciách rozozná žiadúce a nežiadúce konanie spoločnosti

Stratégia vyučovania

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami) Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry, domáce úlohy).

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil.

Domáce úlohy sa netýkajú písomného vypracovávanía, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Spôsob hodnotenia

Na hodinách náboženskej výchovy učiteľ hodnotí žiaka slovným hodnotením **absolvoval**. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Sloboda a človek 6 hod	<ul style="list-style-type: none"> Chápanie slobody Povolanie k slobode Otroctvo človeka Závislosti Exodus-cesta k slobode 	<ul style="list-style-type: none"> Na konkrétnych životných situáciách rozoznať život v slobode a otroctve hriechu Definovať pojem slobody Vysvetliť zneužitie slobody Vymenovať dôsledky dedičného hriechu Vysvetliť pojem závislosť a uviesť príklady Rozlišovať rôzne spôsoby slobody 	OSR
Sloboda a rozhodnutie 4 hod	<ul style="list-style-type: none"> Slobodné rozhodovanie Sloboda a zodpovednosť Riešenie problémovej situácie Princípy rozhodovania 	<ul style="list-style-type: none"> Na základe problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti Definovať svedomie Vysvetliť vývoj svedomia z pohľadu vývoja človeka Rozoznať na modelovej situácii žiadúce a nežiadúce konanie spoločnosti 	MUV
Boh oslobodzu je človeka 4 hod	<ul style="list-style-type: none"> Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie 	<ul style="list-style-type: none"> Predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky Predstaviť biblický pohľad na uznanie viny a odpustenia Opísať postup sviatosťného zmierenia Rozlíšiť sviatosťnú a mimosviatosťnú formu pokánia 	OSR MDV

	<ul style="list-style-type: none"> • Zaobchádzanie s vlastnou vinou • Sociálny hriech • Kristus oslobodzuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť sa ospravedlniť 	
Rešpektovanie vierovyznaní 5 hod	<ul style="list-style-type: none"> • Rešpektovanie slobody vierovyznania • Rozdelenie sveta podľa kultúr • Rozdielne cesty hľadania Boha • Putovanie po ceste predkov 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať základné monoteistické a polyteistické náboženstvá • Porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením • Priradiť základné symboly svetových náboženstiev • Rešpektovať slobodu vierovyznania • Opísať pozitívne hodnoty svetových náboženstiev • Pomenovať prínos náboženstiev pre život spoločnosti 	MDV MUV
Láska ako princíp slobody 4 hod	<ul style="list-style-type: none"> • Sloboda a vzťah k autoritám /hierarchia, anarchia, nezávislosť/ • Láska jako cesta k slobode /blahoslavenstvá/ • Sloboda a prosociálne správanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov • Akceptovať autoritu • Formovať svedomie jako zvrchovanú normu mravnosti • Interpretovať texty blahoslavenstiev • Oceniť vlastné dary a použiť ich pre dobro seba i blížnych 	MDV